

ASPIRACJE MŁODYCH POLAKÓW

RAPORT Z BADAŃ

Studenckie Koło Naukowe Socjologów

Opracowała Paulina Betleja

Rzeszów 2005/2006

Raport z badań na temat „Aspiracje młodych Polaków”

przeprowadzonych przez Studenckie Koło Naukowe Socjologów

I Wstęp

Badania zostały przeprowadzone, przez członków Studenckiego Koła Naukowego Socjologów Uniwersytetu Rzeszowskiego. Odbyły się one w ramach obozu naukowego w Szklarskiej Porębie, na którym członkowie SKNS przebywali w dniach 17-21.10. 2005 roku.

Tym razem tematem były „Aspiracje młodych Polaków”. Inspiracją do tego typu działań była chęć przekonania się co jest ważne i istotne dla polskiej młodzieży. Jakie mają plany, ambicje i zamierzenia. Czy po skończeniu szkoły i zdaniu matury chcą podjąć naukę w szkołach wyższych, czy może zakończyć edukację i podjąć pracę w kraju bądź za granicą. Jak oceniają swoje szanse na rynku pracy i w jaki sposób chcą poprawić swoją sytuację. Czy swoją przyszłość chcą związać z Polską, tu żyć i pracować, czy wyjechać za granicę i tam pozostać?

II Próba

W ankiecie wzięło udział 134 uczniów i uczennic ze szkół średnich w Szklarskiej Porębie i Jeleniej Górze. W tym uczniowie liceów ogólnokształcących stanowili zdecydowaną większość 92 (68,7%), uczniowie techników 36 (26,9%), liceów profilowanych 5 (3,7%) i jedna osoba z zasadniczej szkoły zawodowej.

Dziewczęta stanowiły 97 (72,4%), natomiast chłopcy 37 (27,6%).

III Ogólna charakterystyka wyników

Jednym z pierwszych pytań, które zadano respondentom było: „co będziesz robić po ukończeniu szkoły?”. W tej kwestii dużych rozbieżności nie było. 123 (91,8%) badanych odpowiedziało, że ma zamiar nadal kontynuować naukę. Tylko 6 (4,5%) chce wyjechać za granicę, a 4 (3%) osób nie ma jeszcze sprecyzowanych planów.

Po ukończeniu szkoły średniej, maturzysta może wybrać różne ścieżki kształcenia. Dlatego też zapytaliśmy respondentów „jaki poziom wykształcenia zamierzają osiągnąć?”. W tej kwestii respondenci również w przeważającej większości odpowiedzieli, że mają zamiar ukończyć wyższe studia magisterskie- 110 osób co stanowi 82,1%. Studia licencjackie bądź inżynierskie ma zamiar podjąć i ukończyć 13 osób, co stanowi 9,7% badanych. Do szkoły pomaturalnej wybiera się 6 (4,5%) badanych osób, natomiast 5 (3,7%) po zakończeniu szkoły średniej nie zamierza podjąć dalszej nauki.

Osoby, które nie zamierzają podjąć dalszej nauki stwierdziły, że „obecnie w Polsce kształcenie niewiele daje” 4(36,4%), 3 (23,3%) chce się usamodzielnic materialnie, natomiast 2 (18%) stwierdziło, że ich rodziców nie stać na ponoszenie kosztów dalszej nauki i tyleż samo po prostu nie chce się dalej uczyć.

Wśród typów uczelni, na których zamierzają studiować respondenci przeważają: uniwersytety 39,1%, Akademia Ekonomiczna 14,8%, politechniki 12,5%, ponadto niepubliczne, bądź prywatne szkoły wyższe 5,5%, wyższe szkoły pedagogiczne 4,7%. Poza tym 10,2% nie umiało odpowiedzieć na jakiej uczelni zamierza studiować.

W kwestii miejscowości, w której respondenci zamierzają studiować zdecydowanie przeważa Wrocław 60 (47,2%), wynika to zapewne z faktu, że dla Jeleniej Góry i Szklarskiej Poręby jest to najbliższe miasto skupiające uczelnie i dające możliwości studiowania. Poza tym 20 (15,7%) chciałoby podnosić kwalifikacje w Jeleniej Górze, natomiast 15 (11,8%) w województwie ościennym. 2 (1,6%) planuje studia za granicą, zaś 11 (8,7%) jeszcze nie wie gdzie chciałaby studiować.

Kolejną ważną kwestią, o którą pytano był zawód, w jakim badane osoby chciałyby pracować po ukończeniu edukacji. 24 (18%) widzi siebie w roli ekonomisty, bankowca, maklera, specjalisty od marketingu itp., natomiast 21 (15,8%) chciałoby pojąć pracę nauczyciela, bądź w zawodach które wymagają wyższego humanistycznego wykształcenia, lekarzem bądź prawnikiem chciałoby zostać 16 (12%) badanych, zaś w roli informatyka bądź inżyniera widzi się 14 (10,5%) zapytanych respondentów. Biznesmenem, bądź właścicielem średniej firmy chciałoby zostać 13 (9,8%), a w kadrze kierowniczej bądź dyrektorem czy prezesem chciałoby być 12 (9%) badanych osób. Ponadto 5 (3,8%), chciałoby pracować w służbach mundurowych, a 4 (3%) jako personel administracyjny, biurowy bądź pielęgniarza. 18 (13,5%) udzieliło odpowiedzi inne, z czego można wnioskować, że nie ma jeszcze konkretnie sprecyzowanych planów.

Poza zawodem, w jakim młodzież chciała by wykonywać, postanowiliśmy zapytać o to co chcieliby robić dalej po ukończeniu edukacji. Zdecydowana większość 45 (33,8%) chciałaby wyjechać do pracy za granicą. 28 (21,1%) myśli o założeniu własnej firmy, bądź podjęciu pracy w firmie, natomiast 26 (19,5%) osób chciałaby pracować w zakładzie prywatnym, a 19 (14,3%) chciałaby pracować w firmie z kapitałem zagranicznym. Poza tym 9 (6,8%) badanych chciałaby pracować w zakładzie bądź biurze państwowym i 6 (4,6%) wybrało opcję inne.

Ponadto na pytanie, czy założenie w przyszłości własnej firmy wchodzi w ogóle w grę 83 (61,9%) odpowiedziało, że w zasadzie tak. Dla 49 (36,6%) trudno się było w tej kwestii wypowiedzieć, zaś dla 2 (1,5%) badanych taka opcja nie wchodzi w ogóle w grę.

Jako zdecydowaną przeszkodę, która jest najważniejszą i najbardziej ograniczającą ewentualnego przyszłego przedsiębiorcę, wskazywano brak pieniędzy potrzebnych na rozpoczęcie działalności 75 (56%), oraz duże koszty związane z prowadzeniem działalności 35 (26,1%). Ponadto zwrócono uwagę na trudności biurokratyczne 5 (3,7%), dużą konkurencję na rynku 4 (3%) oraz brak doświadczenia 3 (2,2%) i ryzyko 1 (0,7%).

Kolejne pytania poświęcone były cechom jakimi powinna charakteryzować się praca, którą mają wykonywać respondenci w przyszłości:

-dobrze płatna: dla 106 (79,1%) jest to bardzo ważne, natomiast dla 27 (20,1%) kwestia wynagrodzenia jest raczej ważna;

-interesująca: czynnik bardzo ważny dla 86 (64,7%) badanych, dla 45 (33,8%) jest to raczej ważne;

- gwarantująca bezpieczeństwo zatrudnienia: czynnik bardzo ważny dla 80 (60,2%), raczej ważny dla 48 (36,1%);
- dająca możliwość rozwoju, doskonalenia zawodowego: bardzo ważne dla 63 (47%), raczej ważne dla 61 (45,5%), natomiast niezbyt ważne dla 10 (7,5%);
- dająca możliwość awansu: jest to czynnik raczej ważny dla 62 (46,6%), bardzo ważny dla 59 (44,4%) i niezbyt ważny dla 10 (7,5%);
- przyjemna atmosfera: aspekt bardzo ważny dla 63 (47%), raczej ważny dla 56 (41,8%), niezbyt ważne dla 14 (10,4%);
- zgodna z zawodem: jest to raczej ważne dla 45 (33,6%), bardzo ważne dla 39 (29,1%), niezbyt ważne dla 36 (26,9) i w ogóle nieważne dla 12 (9%);
- dająca prestiż i uznanie: aspekt raczej ważny dla 60 (44,8%), niezbyt ważny jak i w ogóle nieważny dla 36 (26,9%), natomiast raczej ważny dla 26 (19,4%) badanych;
- blisko miejsca zamieszkania: jest to niezbyt ważne dla 56 (41,8%), raczej ważne dla 42 (31,3%), w ogóle nieważne dla 36 (26,9%), natomiast bardzo ważne dla 8 (6%) respondentów;
- będąca wyzwaniem: jest to raczej ważne dla 52 (38,8%), niezbyt ważne dla 45 (33,6%), bardzo ważne dla 23 (17,2%), natomiast w ogóle nieważne dla 9 (6,7%);
- lekka, nie wymagająca wysiłku: niezbyt ważne dla 53 (39,8%), w ogóle nieważne dla 53 (26,3%), raczej ważne dla 27 (20,3%), bardzo ważne dla 11 (8,3%) i trudno powiedzieć 7 (5,3%);
- pożyteczna dla innych: raczej ważne dla 65 (48,5%), niezbyt ważne dla 29 (21,6%), bardzo ważne dla 25 (18,7%), w ogóle nieważne dla 9 (6,7%);
- o ustalonych godzinach: raczej ważne dla 57 (42,9%), raczej ważne dla 29 (21,8%), bardzo ważne dla 24 (18%), w ogóle nieważne dla 21 (15,8%);
- niewymagająca dyspozycyjności: niezbyt ważne dla 51 (38,3%), raczej ważne dla 38 (28,6%), w ogóle nieważne dla 21 (15,8%), bardzo ważne dla 13 (9,8%) i trudno powiedzieć dla 10 (7,5%);
- niewymagająca brania odpowiedzialności za innych: niezbyt ważne dla 53 (39,6%), raczej ważne dla 40 (29,9%), w ogóle nieważne dla 19 (14,2%), bardzo ważne 15 (11,2%) i trudno powiedzieć dla 7 (5,2%) badanych;

Na pytanie: dlaczego młodym ludziom jest trudno znaleźć pracę, zdecydowana większość, 61 (45,9%) odpowiedziała, że zakłady raczej zwalniają niż przyjmują nowych pracowników, poza tym 41 (30,8%) uważa, że jest coraz mniej przedsiębiorstw w okolicy, natomiast 13 (9,8%) stwierdziło, że po prostu nie chce się przyjmować do pracy młodych ludzi. Ponadto 6 (4,5%) stwierdziło, że młodym nie chce się pracować, a 5 (3,8%), że po prostu brakuje miejsc dla specjalistów.

Kolejny blok tematyczny dotyczył działań podejmowanych w celu zwiększenia swoich szans na rynku pracy.

Z twierdzeniem, że aby zwiększyć swoje szanse na rynku pracy trzeba szukać odpowiednich znajomości odpowiedź tak i zdecydowanie tak udzieliło w sumie 124 (92,6%). Natomiast nie odpowiedziało 6 (4,5%), a zdecydowanie nie 2 (1,5%), tyle samo wybrało odpowiedź nie wiem.

Uczenie się języków obcych, jako działanie zwiększające szanse na rynku pracy uznało w sumie 99,3% badanych. Jedynie jedna osoba odpowiedziała nie.

Ponadto kontynuowanie nauki w szkole i na studiach, jako zdecydowanie zwiększające szanse na rynku pracy uznało 93 (69,4%), tak odpowiedziało 39 (29,1%), natomiast odpowiedzi nie i nie wiem udzieliło w sumie 2 osoby.

Intensywne szukanie pracy, jako działanie zwiększające nasze szanse na rynku pracy, zdecydowanie tak uznało 67 (50%), tak odpowiedziało 63 (47%), natomiast nie wiem 3 (2,2%) i odpowiedzi nie udzieliła 1 (0,7%) osoba.

Odbywanie dodatkowych kursów jako działanie zwiększające szanse na rynku pracy: tak udzieliło 64 (48,1%) badanych, zdecydowanie tak odpowiedziało 62 (46,6%), odpowiedzi „nie” udzieliło 4 (3%) badanych i nie wiem odpowiedziało 3 (2,3%) respondentów.

Za zdobywaniem dodatkowych uprawnień i tytułów zdecydowanie tak opowiedziało się 69 (51,9%), tak powiedziało 63 (47,4%) badanych, natomiast „nie” powiedziała jedna osoba.

Odbywanie szkoleń: tak 75 (56%), zdecydowanie tak 48 (35,8%), nie 7 (5,2%) i nie wiem 4 (3%) odpowiedzi.

Nauka autoprezentacji pracodawcy jest ważna dla 70 (52,2%), zdecydowanie ważna dla 55 (41%), „nie” powiedziało 6 (4,5%), zdecydowanie nie 1 (0,7%) i 2 (1,5%) nie miało zdania.

Za odbywaniem staży, jako czynnikiem zwiększającym szanse na rynku pracy opowiedziało się 85 (63,4%), zdecydowanie tak odpowiedziało 33 (24,6%), nie zgodziła się z tym 9 (6,7%) i nie miało zdania 7 (5,2%) badanych.

Odbywanie praktyk w Polsce: tak 69 (51,5%) odpowiedzi, zdecydowanie tak 26 (19,4%),nie wiem 23 (17,2%) i nie 16 (11,9%).

Za pracowaniem jako praktykant w firmie tak powiedziało 78 (58,2%), zdecydowanie tak 34 (25,4%), nie wiem 12 (9%), nie 10 (7,5%) odpowiedzi.

Za zdobywaniem referencji i opinii, które można dołączyć do CV zdecydowanie tak opowiedziało się 71 (53,4%), tak 55 (41,4%), nie 5 (3,8%) i nie wiem 2 (1,5%) odpowiedzi.

Podnoszenie swoich szans na rynku pracy poprzez odbywanie praktyk za granicą: tak odpowiedziało 61 (45,5%) pytanych, zdecydowanie tak 57 (42,5%), nie i nie wiem po 8 (6%) odpowiedzi.

Nauka pisania CV i listów motywacyjnych: tak 74 (55,2%), zdecydowanie tak 40 (29,9%), nie 14 (10,4%), nie wiem 5 (3,7%), zdecydowanie nie 1 (0,7%).

Za podejmowaniem pracy w roli wolontariusza, jako działaniem zwiększającym szanse na rynku pracy, udzielono następujących odpowiedzi: nie 53 (39,6%), tak 37 (27,6%), nie wiem 23 (17,2%), zdecydowanie tak 16 (11,9%) i zdecydowanie nie 5 (3,7%).

Młodzi Polacy swoje szanse na rynku pracy oceniają jako: średnie 52 (38,8%), duże 46 (34,3%), trudno im powiedzieć 19 (14,2%), bardzo duże 9 (6,7%), małe 7 (5,2%) i bardzo małe 7 (5,2%) odpowiedzi.

Na pytanie „gdzie najchętniej za kilka lat chciał(a)byś mieszkać 49 (36,6%) odpowiedziało, że za granicą, 28 (20,9%) trudno było powiedzieć, 18 (13,4%) chciałaby mieszkać w dużym mieście w Polsce, 17 (12,7%) myśli o pozostaniu w dotychczasowym miejscu zamieszkania, ponadto 12 (9%) chciałoby mieszkać we Wrocławiu bądź innym byłym mieście wojewódzkim Dolnego Śląska. 6 (4,5%) chciałoby mieszkać w Jeleniej Górze.

Jeśli chodzi o ocenę zmian, które zachodzą w naszym kraju po 1989 roku, udzielono następujących odpowiedzi: przyniosły więcej korzyści niż strat 41 (30,8%), nie wiem 40 (30,1%), tyle samo korzyści co strat 37 (27,8%), więcej strat niż korzyści 12 (9%), same straty 2 (1,5%) i same korzyści 1 (0,8%) odpowiedzi.

Oceniając swoje dotychczasowe życie respondenci powiedzieli, że są raczej zadowoleni 64 (47,8%), zdecydowanie zadowoleni 43 (32,1%), raczej niezadowoleni i ciężko mi ocenić po 12 (9%), zdecydowanie niezadowoleni 3 (2,2%) odpowiedzi.

Niezależnie od udziału w praktykach religijnych 68 (51,1%) uznało się za osobę wierzącą, 37 (27,8%) za niezdecydowaną, 22 (16,6%) uznało siebie za niewierzącą i 6 (4,5%) określiło siebie jako osoby głęboko wierzące.

W kwestii ocenienia swoich osiągnięć w szkole, jako przeciętne określiło 72 (54,5%) pytanych, wyraźnie powyżej przeciętnej oceniło się 41 (31,1%), do czołówki klasowej należy 13 (9,8%). 4 (3%) określiło swoje osiągnięcia jako słabe i 2 (1,5%) jako mniej niż przeciętne.

Czy znasz języki obce- 130 (97%) odpowiedziało, że zna i 4 (3%), że nie zna języków obcych.

Jeśli chodzi o znajomość języków obcych, to 75 (57,3%) oceniło swoją znajomość języka angielskiego jako średnio zaawansowaną, a 32 (24,4%) jako biegłą. Język niemiecki słabo zna 59 (46,1%), średnio 43 (33,6%). Język francuski słabo zna 18 (15,8%), średnio 4 (3,5%). Ponadto pojedyncze osoby słabo znają język rosyjski, włoski bądź hiszpański.

Respondenci powiedzieli, że umieją posługiwać się komputerem 128 (95,5%) odpowiedzi i 6 (4,5%) uznało, że nie potrafi obsługiwać komputera.

Na pytanie czy w ostatnim czasie brałeś/aś udział w kursach bądź szkoleniach 89 (66,9%) odpowiedziało, że nie i 44 (33,1%) udzieliło odpowiedzi tak.

IV Podsumowanie

Analizując odpowiedzi udzielone przez respondentów można nakreślić obraz Młodego Polaka w 2005 roku. Ogólnie rzecz ujmując można powiedzieć, że jest to uczeń/uczennica liceum ogólnokształcącego, raczej zadowolony/a ze swojego życia, określająca się jako wierząca. Jest to osoba ambitna, znająca język obcy (głównie angielski), osiągająca dość dobre wyniki w szkole. Jeśli chodzi o przyszłość to zamierza zdobyć wyższe wykształcenie, podnosić swoje kwalifikacje na różnego rodzaju kursach i szkoleniach. Jednak zdaje sobie sprawę z szans jakie ma na obecnym rynku pracy, dlatego też myśli o wyjeździe za granicę lub do dużego miasta w Polsce. Poza tym bierze pod uwagę możliwość rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej, chociaż zdają sobie sprawę z trudności i ryzykiem z tym związanym.

Tak więc Młodzi Polacy są osobami ambitnymi, gotowymi do podjęcia pracy i wysiłku z tym związanym, mają aspiracje i kwalifikacje, które systematycznie podnoszą.

V Aneks tabelaryczny

	Co będziesz robić po ukończeniu szkoły?	
	Liczebność	%
Będę się dalej uczyć	123	91,8%
Wyjadę za granicę	6	4,5%
Inne	1	0,7%
Jeszcze nie wiem	4	3,0%
Ogółem	134	100,0%

	Jaki Poziom wykształcenia zamierzasz osiągnąć?	
	Liczebność	%
Chodzę do szkoły średniej i nie zamierzam dalej się uczyć	5	3,7%
Zamierzam iść do szkoły pomaturalnej i koniec	6	4,5%
Chcę skończyć studia zawodowe (licencjat, inżynier)	13	9,7%
Zamierzam skończyć studia magisterskie	110	82,1%
Ogółem	134	100,0%

	Jeśli nie będziesz się dalej uczyć, to dlaczego?	
	Liczebność	%
Moich rodziców nie stać na ponoszenie kosztów dalszej nauki	2	18,2%
Obecnie w Polsce kształcenie niewiele daje	4	36,4%
Chcę się usamodzielnąć materialnie	3	27,3%
Nie chcę się już więcej uczyć	2	18,2%
Ogółem	11	100,0%

	Uczelnia na jakiej zamierza studiować	
	Liczebność	%
Uniwersytet	50	39,1%
Politechnika	16	12,5%
Akademia Ekonomiczna (SGH)	19	14,8%
Akademia Rolnicza	3	2,3%
Akademia Wychowania Fizycznego	5	3,9%
Wyższa Szkoła Pedagogiczna	6	4,7%
Wyższa Szkoła Artystyczna	2	1,6%
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa	2	1,6%
Niepubliczna (Prywatna) Szkoła Wyższa	7	5,5%
Kolegium Językowe	2	1,6%
Inna uczelnia	3	2,3%
Nie wiem	13	10,2%
Ogółem	128	100,0%
	Gdzie zamierzasz studiować?	
	Liczebność	%
w Jeleniej Górze	20	15,7%
we Wrocławiu	60	47,2%
w innym mieście w województwie dolnośląskim	3	2,4%
w województwach ościennych (opolskie, wielkopolskie, lubuskie)	15	11,8%
w innym województwie	12	9,4%
za granicą	2	1,6%
inne	4	3,1%
nie wiem	11	8,7%
Ogółem	127	100,0%

	W jakim zawodzie chciałbyś pracować za kilka lat po ukończeniu edukacji?	
	Liczebność	%
personel administracyjny, biurowy, pielęgniarka	4	3,0%
technik różnych specjalności	2	1,5%
zawód mundurowy(wojsko, policja, straż pożarna)	5	3,8%
ekonomista,bankowiec,makler,specjalista od marketingu	24	18,0%
informatyk, inżynier	14	10,5%
lekarz, prawnik	16	12,0%
nauczyciel, i zawód wymagający wyższego humanist. wykształ	21	15,8%
artysta, malarz, pisarz, muzyk itp.	4	3,0%
kadra kierownicza, dyrektor prezes	12	9,0%
biznesmen, właściciel średniej i dużej firmy	13	9,8%
inne	18	13,5%
Ogółem	133	100,0%

	Kiedy ukończysz edukację na określonym przez siebie poziomie co pragnąłbyś robić dalej?	
	Liczebność	%
chciał(a)bym pracować w zakładzie, biurze państwowym	9	6,8%
chciał(a)bym pracować w zakładzie prywatnym	26	19,5%
chciał(a)bym pracować w firmie z kapitałem zagranicznym	19	14,3%
chciał(a)bym założyć własną firmę lub pracować w firmie	28	21,1%
chciał(a)bym wyjechać do pracy za granicę	45	33,8%
inne	6	4,6%
Ogółem	133	100,0%

	Czy założenie przez Ciebie w przyszłości własnej firmy?	
	Liczebność	%
w zasadzie wchodzi w grę	83	61,9%
w ogóle nie wchodzi w grę	2	1,5%
trudno powiedzieć	49	36,6%
Ogółem	134	100,0%

	Wskaż przeszkody, które z punktu widzenia przyszłego przedsiębiorcy są najważniejsze	
	Liczebność	%
brak pieniędzy	75	56,0%
duże koszty związane z prowadzeniem działalności	35	26,1%
duże koszty związane z prowadzeniem działalności gospodarcze	8	6,0%
trudności biurokratyczne	5	3,7%
duża konkurencja na rynku	4	3,0%
brak doświadczenia	3	2,2%
zbyt duże ryzyko	1	0,7%
inne	3	2,2%
Ogółem	134	100,0%

	Cechy związane z pracą: dobrze płatna	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	106	79,1%
Raczej ważne	27	20,1%
Niezbyt ważne	1	,7%
Ogółem	134	100,0%

	Cechy związane z pracą: interesująca	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	86	64,7%
Raczej ważne	45	33,8%
Niezbyt ważne	2	1,5%
Ogółem	133	100,0%

	Cechy związane z pracą: gwarantująca bezpieczeństwo zatrudnienia	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	80	60,2%
Raczej ważne	48	36,1%
Niezbyt ważne	4	3,0%
Trudno powiedzieć	1	0,8%
Ogółem	133	100,0%

	Cechy związane z pracą: dająca możliwość rozwoju, doskonalenia zawodowego	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	63	47,0%
Raczej ważne	61	45,5%
Niezbyt ważne	10	7,5%
Ogółem	134	100,0%

	Cechy związane z pracą: dająca możliwość awansu	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	59	44,4%
Raczej ważne	62	46,6%
Niezbyt ważne	10	7,5%
W ogóle nie ważne	1	,8%
Trudno powiedzieć	1	,8%
Ogółem	133	100,0%

	Cechy związane z pracą: powinna tam panować przyjemna atmosfera	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	63	47,0%
Raczej ważne	56	41,8%
Niezbyt ważne	14	10,4%
W ogóle nie ważne	1	,7%
Ogółem	134	100,0%

	Cechy związane z pracą: zgodna z moim zawodem	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	39	29,1%
Raczej ważne	45	33,6%
Niezbyt ważne	36	26,9%
W ogóle nie ważne	12	9,0%
Trudno powiedzieć	2	1,5%
Ogółem	134	100,0%

	Cechy związane z pracą: dająca prestiż, uznanie innych	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	26	19,4%
Raczej ważne	60	44,8%
Niezbyt ważne	36	26,9%
W ogóle nie ważne	9	6,7%
Trudno powiedzieć	3	2,2%
Ogółem	134	100,0%

	Cechy związane z pracą: blisko mojego miejsca zamieszkania	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	8	6,0%
Raczej ważne	42	31,3%
Niezbyt ważne	56	41,8%
W ogóle nie ważne	26	19,4%
Trudno powiedzieć	2	1,5%
Ogółem	134	100,0%

	Cechy związane z pracą: będąca wyzwaniem	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	23	17,2%
Raczej ważne	52	38,8%
Niezbyt ważne	45	33,6%
W ogóle nie ważne	9	6,7%
Trudno powiedzieć	5	3,7%
Ogółem	134	100,0%

	Cechy związane z pracą: lekka, niewymagająca zbytniego wysiłku	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	11	8,3%
Raczej ważne	27	20,3%
Niezbyt ważne	53	39,8%
W ogóle nie ważne	35	26,3%
Trudno powiedzieć	7	5,3%
Ogółem	133	100,0%

	Cechy związane z pracą: pożyteczna dla innych	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	25	18,7%
Raczej ważne	65	48,5%
Niezbyt ważne	29	21,6%
W ogóle nie ważne	9	6,7%
Trudno powiedzieć	6	4,5%
Ogółem	134	100,0%

	Cechy związane z pracą: o ustalonych godzinach pracy	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	24	18,0%
Raczej ważne	57	42,9%
Niezbyt ważne	29	21,8%
W ogóle nie ważne	21	15,8%
Trudno powiedzieć	2	1,5%
Ogółem	133	100,0%

	Cechy związane z pracą: niewymagająca dyspozycyjności	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	13	9,8%
Raczej ważne	38	28,6%
Niezbyt ważne	51	38,3%
W ogóle nie ważne	21	15,8%
Trudno powiedzieć	10	7,5%
Ogółem	133	100,0%

	Cechy związane z pracą: niewymagająca brania odpowiedzialności za innych	
	Liczebność	%
Bardzo ważne	15	11,2%
Raczej ważne	40	29,9%
Niezbyt ważne	53	39,6%
W ogóle nie ważne	19	14,2%
Trudno powiedzieć	7	5,2%
Ogółem	134	100,0%

	Jak sądzisz, dlaczego młodym ludziom jest trudno znaleźć pracę?	
	Liczebność	%
Jest coraz mniej przedsiębiorstw w okolicy	41	30,8%
Zakłady raczej zwalniają niż przyjmują nowych pracowników	61	45,9%
Nie chce się przyjmować do pracy młodych ludzi	13	9,8%
Brak miejsc dla takich specjalistów	5	3,8%
Młodzi nie mają odpowiednich kwalifikacji	2	1,5%
Nie chce się im pracować	6	4,5%
Młodzi mają za duże wymagania płacowe	1	,8%
Pracodawcy wolą zatrudniać na "czarno" ludzi ze Wschodu	1	,8%
Inne	3	2,3%
Ogółem	133	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: szukać odpowiednich znajomości	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	62	46,3%
Tak	62	46,3%
Nie	6	4,5%
Zdecydowanie nie	2	1,5%
Nie wiem	2	1,5%
Ogółem	134	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: uczyć się języków obcych	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	114	85,1%
Tak	19	14,2%
Nie	1	,7%
Ogółem	134	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: kontynuować naukę w szkole, na studiach	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	93	69,4%
Tak	39	29,1%
Nie	1	,7%
Nie wiem	1	,7%
Ogółem	134	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: intensywnie szukać pracy	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	67	50,0%
Tak	63	47,0%
Nie	1	,7%
Nie wiem	3	2,2%
Ogółem	134	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: robić dodatkowe kursy	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	62	46,6%
Tak	64	48,1%
Nie	4	3,0%
Nie wiem	3	2,3%
Ogółem	133	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: zdobywać dodatkowe uprawnienia, licencje, tytuły	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	69	51,9%
Tak	63	47,4%
Nie	1	,8%
Ogółem	133	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: odbywać szkolenia zawodowe	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	48	35,8%
Tak	75	56,0%
Nie	7	5,2%
Nie wiem	4	3,0%
Ogółem	134	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: uczyć się jak najlepiej zaprezentować się pracodawcy	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	55	41,0%
Tak	70	52,2%
Nie	6	4,5%
Zdecydowanie nie	1	,7%
Nie wiem	2	1,5%
Ogółem	134	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: odbywać staże	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	33	24,6%
Tak	85	63,4%
Nie	9	6,7%
Nie wiem	7	5,2%
Ogółem	134	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: odbywać praktyki w Polsce	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	26	19,4%
Tak	69	51,5%
Nie	16	11,9%
Nie wiem	23	17,2%
Ogółem	134	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: pracować jako praktykant w firmach	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	34	25,4%
Tak	78	58,2%
Nie	10	7,5%
Nie wiem	12	9,0%
Ogółem	134	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: zdobywać referencje/opinie, które można dołączyć do CV	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	71	53,4%
Tak	55	41,4%
Nie	5	3,8%
Nie wiem	2	1,5%
Ogółem	133	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: odbywać praktyki za granicą	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	57	42,5%
Tak	61	45,5%
Nie	8	6,0%
Nie wiem	8	6,0%
Ogółem	134	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: uczyć się, jak pisać CV/listy motywacyjne	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	40	29,9%
Tak	74	55,2%
Nie	14	10,4%
Zdecydowanie nie	1	,7%
Nie wiem	5	3,7%
Ogółem	134	100,0%

	Działania zwiększające szanse na rynku pracy: pracować jako wolontariusz w organizacjach społecznych	
	Liczebność	%
Zdecydowanie tak	16	11,9%
Tak	37	27,6%
Nie	53	39,6%
Zdecydowanie nie	5	3,7%
Nie wiem	23	17,2%
Ogółem	134	100,0%

	Ogólnie rzecz biorąc, jak oceniasz swoje szanse na realizację swoich planów życiowych?	
	Liczebność	%
Bardzo duże	9	6,7%
Duże	46	34,3%
Średnie	52	38,8%
Małe	7	5,2%
Bardzo małe	1	,7%
Trudno powiedzieć	19	14,2%
Ogółem	134	100,0%

	Gdzie za kilka lat chciał(a)byś zamieszkać?	
	Liczebność	%
najchętniej tu gdzie obecnie, gdyż tam czuję się najlepiej	17	12,7%
na wsi w naszym regionie	3	2,2%
w małym miasteczku na Dolnym Śląsku	1	,7%
w Jeleniej Górze	6	4,5%
we Wrocławiu lub innym b. mieście wojewódzkim Dolnego Śląska	12	9,0%
w dużym mieście w Polsce (Kraków, Warszawa, Gdańsk, Poznań)	18	13,4%
najchętniej wyjechałbym za granicę	49	36,6%
trudno powiedzieć	28	20,9%
Ogółem	134	100,0%

	Jak oceniasz zachodzące zmiany w Kraju po 1989 roku. Co one przyniosły Tobie i Twojej rodzinie?	
	Liczebność	%
same korzyści	1	,8%
więcej korzyści niż strat	41	30,8%
tyle samo korzyści, co strat	37	27,8%
więcej strat niż korzyści	12	9,0%
same straty	2	1,5%
nie wiem	40	30,1%
Ogółem	133	100,0%

	Gdybyś mógł(a) ocenić swoje dotychczasowe życie, to ogólnie rzecz biorąc jesteś raczej zadowolony(a), czy też nie jesteś zadowolony(a) ze swojego życia?	
	Liczebność	%
zdecydowanie zadowolony(a)	43	32,1%
raczej zadowolony(a)	64	47,8%
raczej niezadowolony(a)	12	9,0%
zdecydowanie nie zadowolony(a)	3	2,2%
nie wiem, ciężko ocenić	12	9,0%
Ogółem	134	100,0%

	Niezależnie od udziału w praktykach religijnych, czy uważasz siebie za osobę:	
	Liczebność	%
Głęboko wierzącą	6	4,5%
Wierzącą	68	51,1%
Niezdecydowaną	37	27,8%
Niewierzącą	22	16,6%
Ogółem	133	100,0%

	Jak byś określił(a) swoje osiągnięcia w szkole?	
	Liczebność	%
należę do czołówki naszej klasy	13	9,8%
wyraźnie powyżej przeciętnej	41	31,1%
przeciętnie	72	54,5%
mniej niż przeciętne	2	1,5%
słabe	4	3,0%
Ogółem	132	100,0%

	Czy znasz języki obce?	
	Liczebność	%
tak	130	97,0%
nie	4	3,0%
Ogółem	134	100,0%

	Czy umiesz posługiwać się komputerem?	
	Liczebność	%
tak	128	95,5%
nie	6	4,5%
Ogółem	134	100,0%

Czy byłeś(kilka miesięcy) za granicą?		
	Liczebność	%
tak	46	34,3%
nie	88	65,7%
Ogółem	134	100,0%

Czy brałeś udział w ostatnich kilku miesiącach w kursach lub szkoleniach?		
	Liczebność	%
tak	44	33,1%
nie	89	66,9%
Ogółem	133	100,0%

	Znajomość języków: Angielski		Znajomość języków: Francuski		Znajomość języków: Niemiecki		Znajomość języków: Rosyjski		Znajomość języków: Włoski		Znajomość języków: Hiszpański	
	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%	Liczebność	%
biegle	32	24,4%	1	,9%	21	16,4%	1	,9%	2	1,8%	1	,9%
średnio	75	57,3%	4	3,5%	43	33,6%	1	,9%	1	,9%	1	,9%
słabo	21	16,0%	18	15,8%	59	46,1%	15	13,3%	6	5,5%	1	,9%
wcale	3	2,3%	91	79,8%	5	3,9%	96	85,0%	101	91,8%	107	97,3%
Ogółem	131	100,0%	114	100,0%	128	100,0%	113	100,0%	110	100,0%	110	100,0%

Płeć		
	Liczebność	%
dziewczyna	97	72,4%
chłopak	37	27,6%
Ogółem	134	100,0%

	Typ szkoły	
	Liczebność	%
Liceum ogólnokształcące	92	68,7%
Technikum	36	26,9%
Liceum profilowane	5	3,7%
Zasadnicza szkoła zawodowa	1	,7%
Ogółem	134	100,0%

	Miejsce zamieszkania	
	Liczebność	%
wieś	28	20,9%
miasto poniżej 10 tysięcy	45	33,6%
miasto od 10 do 20 tysięcy mieszkańców	5	3,7%
miasto od 20 do 50 tysięcy mieszkańców	6	4,5%
miasto od 50 do 100 tysięcy mieszkańców	47	35,1%
miasto powyżej 100 tysięcy mieszkańców	3	2,2%
Ogółem	134	100,0%